

คู่มือการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เทศบาลตำบลกุตุสิม อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

www.kudsim.go.th

โทร. ๐-๔๓๔๕๙-๐๘๓ ต่อ ๖๐๖

ดาวโหลดคู่มือ

บทนำ

ปัจจุบันสาธารณสุขมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้ประชาชนต้องเผชิญกับความเสี่ยงและมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณสุขที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ ภัยอัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ภัยหนาว ภัยแล้ง ดินโคลนถล่ม โรคระบาด ในพืชและสัตว์ อุบัติเหตุขนาดใหญ่ เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีบทบาท ภารกิจในการบริหารจัดการภัยพิบัติในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น

โดยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ งานนิติกร

สำนักปลัด เทศบาลตำบลฤๅษี

คู่มือการปฏิบัติงานงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสาธารณภัยมีแนวโน้มที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้ประชาชนต้องเผชิญกับความเสี่ยงและมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ภัยหนาว ภัยแล้ง ดินโคลนถล่ม โรคระบาด ในพืชและสัตว์ อุบัติเหตุขนาดใหญ่ เป็นต้น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีบทบาท ภารกิจ ในการบริหารจัดการภัยพิบัติในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลกุตุลิม มีขั้นตอน/กระบวนการ และแนวทางในการปฏิบัติงานมาตรฐานเดียวกัน
๒. เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกาจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่กำหนดไว้สม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ประสิทธิภาพ สามารถลดความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติให้เหลือน้อยที่สุด
๔. เพื่อให้ประชาชนที่ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูอย่างถ่วงถึงและทันเวลา
๕. เพื่อบูรณาการระบบการสั่งการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการสาธารณภัยที่ดี และสอดคล้องกับวัฏจักรการเกิดภัย

๓. นิยามศัพท์

การป้องกัน (Prevention) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นล่วงหน้า ทั้งทางด้านโครงสร้าง และที่มีใช้ด้านโครงสร้าง เพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบจากสาธารณภัย

การลดผลกระทบ (Mitigation) หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบทางลบจากสาธารณภัย และยังหมายถึงการลดและป้องกันมิให้เกิดเหตุหรือลดโอกาสที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ ดำเนิน การล่วงหน้าก่อนเกิดสาธารณภัย เพื่อเตรียมพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถรับมือผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างทันการณ์ และมีประสิทธิภาพ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อรับมือพิชิตชอบในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูบูรณะ

การฟื้นฟูบูรณะ (Rehabilitation) หมายถึง การฟื้นฟูสภาพเพื่อให้สิ่งที่ถูกหรือได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมรวมทั้งให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตตามสภาพปกติได้โดยเร็ว

หน่วยงานของรัฐ หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐแต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

ผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายถึง ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๔๐

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หมายถึง องค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หมายถึง องค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอ และทำหน้าที่ช่วยเหลือจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายถึง องค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาล และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่

๔. การจัดตั้งงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๑ องค์กรปฏิบัติ

๔.๑.๑ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลลุดสิม ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานของท้องถิ่น และให้มีที่ทำการโดยให้ใช้ที่ทำการ/สำนักงานเทศบาลตำบลลุดสิมเป็นสำนักงานท้องถิ่น มีนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลลุดสิมเป็นผู้อำนวยการ และมีปลัดเทศบาลตำบลลุดสิมเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และภาคสมัครในพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรับผิดชอบในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาลตำบลลุดสิม และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่

๔.๑.๒ การกิจของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลลุดสิม

(๑) อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติงาน และประสานปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลุดสิม

(๒) สนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกัน หรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ

(๓) ประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอน

๔.๓ การบรรจุกำลัง

๔.๓.๑ ในภาวะปกติ ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลลุดสิม

๔.๓.๒ เมื่อคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใด ให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าควบคุมสถานการณ์ปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่โดยเร็วพร้อมแจ้งให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นทราบ และรายงานให้ผู้อำนวยการอำเภอทราบทันที

๕. สถานที่ตั้ง

ณ สำนักงานเทศบาลตำบลลุดสิม ๙๙๙ หมู่ ๑๔ ตำบลลุดสิม อำเภอลำปาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๕๖๑๖๐

๖. แนวทางการปฏิบัติ

การปฏิบัติก่อนเกิดสาธารณภัย

วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมการด้านทรัพยากร ระบบปฏิบัติการเตรียมความพร้อมไว้รองรับสถานการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการปฏิบัติ

ให้เทศบาลตำบลกุตุลิมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของพื้นที่ รวมทั้งการวางแผนทางการปฏิบัติการให้พร้อมเผชิญสาธารณภัยและดำเนินการฝึกซ้อมตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำเพื่อให้เกิดความพร้อมในทุกด้านและทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลกุตุลิม

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การป้องกันและลดผลกระทบ ๑.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงภัย	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความเสี่ยงภัยและความอ่อนแอในเขตพื้นที่โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเกิดภัยและจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ - จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแยกตามประเภทภัย
๑.๒ การเตรียมการด้านฐานข้อมูลและระบบ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสารสนเทศสาธารณภัย - พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลด้านสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้ร่วมกัน - กระจายข้อมูลด้านสาธารณภัยไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติการ
๑.๓ การส่งเสริมให้ความรู้และสร้างความตระหนักด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกแขนงมีแม่บทในการตระหนักตางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง - เผยแพร่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน - พัฒนารูปแบบและเนื้อหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสม เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มเป็นที่น่าสนใจ - ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และอาสาสมัครต่างๆ มีส่วนในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

หลักการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
๑.๔ การเตรียมการป้องกันด้านโครงสร้างและเครื่องหมายสัญญาณเตือนภัย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ - สร้างอาคารหรือสถานที่เพื่อเป็นสถานที่หลบภัยสำหรับพื้นที่ที่การหนีภัยทำได้ยาก หรือไม่มีพื้นที่หลบภัยที่เหมาะสม - ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุงหรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้การดี
๒. การเตรียมความพร้อม ๒.๑ ด้านการจัดระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำคู่มือและจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินและแผนสำรองของหน่วยงาน และมีการฝึกซ้อมแผนเป็นประจำทุกปี - จัดเตรียมระบบการติดต่อสื่อสารหลักและสื่อสารสำรอง - กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ - จัดเตรียมระบบการแจ้งเตือนภัยและส่งสัญญาณเตือนภัยให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่ได้ทราบล่วงหน้า - จัดเตรียมเส้นทางอพยพและจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยสำหรับคนและสัตว์เลี้ยง - กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย รวมทั้งการควบคุม การจราจรและการสัญจรภายในเขตพื้นที่ - จัดระบบการดูแลสิ่งของบริจาคและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
๒.๒ ด้านบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่างๆ - วางระบบการพัฒนาศักยภาพและการฝึกอบรมบุคลากรด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๒.๓ ด้านเครื่องจักรกล ยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และพลังงาน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมเครื่องจักรกลยานพาหนะ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานได้ทันที - จัดทำบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ของหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน - พัฒนาเครื่องจักรกล เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยให้ทันสมัย - จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นพื้นฐานสำหรับชุมชน - จัดเตรียมระบบเตือนภัย - จัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงสำรอง/แหล่งพลังงานสำรอง
๒.๔ ด้านการเตรียมรับสถานการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น สถานพยาบาล ไฟฟ้า ประปา ผู้นำชุมชน ฯลฯ - มอบหมายภารกิจความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานนั้น - กำหนดผู้ประสานงานที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลาของหน่วยงาน

การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดำเนินการระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยเร็ว หรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น โดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๒. เพื่อรักษาชีวิต ทรัพย์สิน และสภาวะแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยพิบัติให้สูญเสียน้อยที่สุดหลักการปฏิบัติ คณะกรรมการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย หมู่บ้าน/ชุมชน งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลลฤกษิสม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานตามขั้นตอน และวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีเมื่อเกิดสาธารณภัย ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การแจ้งเหตุ	ประชาชน / อาสาสมัคร / คณะกรรมการฯ ฝ่ายแจ้งเตือนภัยแจ้งเหตุให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชน / โทรศัพท์ โทรศัพท์สายด่วน ๐๔๓-๘๕๙๔๑๑
๒. การระงับเหตุ	เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกุดลิ้ม/คณะกรรมการป้องกันและสาธารณภัยหมู่บ้าน/อปพร./ อาสาสมัครต่างๆ เข้าระงับเหตุ ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน
๓. การประสานหน่วยงานต่างๆ	- กรณีผู้บาดเจ็บให้ประสานสถานพยาบาลในพื้นที่ข้างเคียง โทรศัพท์ ๐๔๓-๘๕๙๔๑๑ - กรณีศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน ในการระงับภัย ให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชน รายงานต่อผู้อำนวยการท้องถิ่น เพื่อความช่วยเหลือ

๒. กรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกว่าระดับหมู่บ้าน/ชุมชน จะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ	ผู้อำนวยการท้องถิ่นออกคำสั่งตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ
๒. การเฝ้าระวัง ติดตาม และรับแจ้งเหตุ ๒๔ ชั่วโมง	จัดเวรเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์
๓. แจ้งข่าวเตือนภัย	- แจ้งประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - แจ้งผ่านทางสื่อต่างๆ - ออกประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

๔. การระงับเหตุ	- ผู้อำนวยการท้องถิ่นเข้าพื้นที่ และตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ในที่เหตุเหตุ เพื่อเป็นจุดสั่งการ พร้อมจัดบุคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และยานพาหนะในการระงับเหตุ
๕. การช่วยเหลือผู้ประสบภัย	- ปฏิบัติการค้นหา และช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ปฐมพยาบาลผู้ประสบภัยที่เจ็บป่วยเพื่อส่งไปรักษาตัวในโรงพยาบาลต่อไป - จัดหาปัจจัยสี่ให้ผู้ประสบภัย - ให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
๖. การรายงานสถานการณ์	จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อรายงานสถานการณ์ให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทราบจนกระทั่งสถานการณ์ภัยสิ้นสุด
๗. การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ	กรณีต้องขอรับการสนับสนุนจากงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปท. ช้างเคียง/ส่วนราชการต่างๆ ในพื้นที่ / องค์การสาธารณกุศล ภาคเอกชน หรือกองงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไป โทรศัพท์ ๐๔๓-๘๕๙๔๑๑
๘. การอพยพ	เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพให้ดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายอย่างเป็นระบบ

๓. กรณีสาธารณภัยรุนแรงเกิดกว่าระดับท้องถิ่นจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
การส่งต่อการควบคุมสถานการณ์	กรณีสถานการณ์รุนแรงเกินกว่าศักยภาพของท้องถิ่นจะรับสถานการณ์ได้ให้รายงานต่อผู้อำนวยการอำเภอเพื่อส่งมอบการควบคุมสถานการณ์ต่อไป

การอพยพ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายให้เป็นไปอย่างมีระบบ สามารถระงับการแตกตื่นเสียชีวิตของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการเคลื่อนย้ายส่วนราชการมาอยู่ในเขตปลอดภัยและสามารถให้บริการประชาชนได้

หลักการปฏิบัติ

๑. การเตรียมการอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัย	ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง
๒. เตรียมการเกี่ยวกับการอพยพ	ประชุมและสำรวจสถานที่ - สถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชนและสัตว์เลี้ยง - เส้นทางหลัก และสำรองสำหรับอพยพ - ป้ายแสดงสัญญาณเตือน ป้ายบอกเส้นทางอพยพทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรอง - จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ ยานพาหนะ ที่จำเป็นต่อการอพยพ - จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัยที่สั้น ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ให้ประชาชนได้ศึกษา
๓. จัดเตรียมสรรกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินหรือหน่วยอพยพ	ทบทวนและฝึกซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน	ประชุมหรือฝึกอบรม
๕. ทบทวนและฝึกซ้อมแผนระบบเตือนภัยและแผนอพยพ ประเมินเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ต่อไป	ฝึกซ้อมทั้งแบบปฏิบัติการบนโต๊ะ และแบบปฏิบัติการจริง
๖. ตรวจสอบการทำงานระบบสื่อ	- ติดต่อกับผู้มีวิทยุสื่อสาร / หรือผู้มีโทรศัพท์มือถือเพื่อเข้าร่วมในการแจ้งเตือน - ฝึกซ้อมอพยพ

๓๗. แจ้งประชาชนที่อาศัยและหาทางในพื้นที่เสี่ยงภัยว่ามีความเสี่ยงภัยว่ามีความเสี่ยงต่อภัยประเภทใดในหมู่บ้าน เช่น อุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม	การประชุมหมู่บ้าน
--	-------------------

๒. การจัดระเบียบสถานที่อพยพและการรักษาความปลอดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนผู้อพยพและสัตว์เลี้ยง - จัดเตรียมและดูแลความสะอาดของห้องน้ำ อาหารเครื่องดื่ม และสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ - จัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน - จัดระเบียบพื้นที่อพยพ โดยแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนเป็นกลุ่มชุมชน - จัดทำแบบฟอร์มลงทะเบียนผู้อพยพ เพื่อเป็นการตรวจสอบผู้อพยพ - จัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับในกรณีพื้นที่ไม่เพียงพอ
๒. การรักษาความปลอดภัย	จัดระเบียบเวรยามทั้งในสถานที่อพยพ และบ้านเรือนผู้อพยพ

๓. การดำเนินการอพยพขณะเกิดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
๑. เรียกประชุมงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน เมื่อได้รับข้อมูลการแจ้งเตือนจากอำเภอ หมู่บ้าน ข้อมูลเครื่องวัด	เรียกประชุมงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลกุตุลิม
๒. เตรียมความพร้อม / เตรียมพร้อมระบบเตือนภัยทั้งหมด (สัญญาณเตือนภัยวิทยุสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ หรือระบบเตือนภัยในท้องถิ่น)	เตรียมและตรวจสอบอุปกรณ์

๓. ติดตามสถานการณ์จากทางราชการ สื่อมวลชนและอาสาสมัครเตือนภัยบรรเทาสา ธารณภัย	สั่งการในระหว่างการประชุมงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลกุฉินทิม
๔. ตรวจสอบข้อมูลที่จำเป็นในพื้นที่ประสบภัย	- บัญชีรายชื่อผู้อพยพ - บัญชีจำนวนและชนิดของสัตว์เลี้ยงที่อพยพ - ยานพาหนะ - อาหารที่สำรองไว้สำหรับคนและสัตว์เลี้ยง
๕. ตรวจสอบระบบเครือข่ายการเตือนภัย	ตรวจสอบสัญญาณวิทยุสื่อสาร
๖. จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยรองรับผู้อพยพ และสัตว์เลี้ยง	ประสานกับผู้ดูแลสถานที่

เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
๑. ออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพ	ฝ่ายเผ่าระวังและแจ้งเตือนภัยและฝ่ายสื่อสาร ของคณะกรรมการงานป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยหมู่บ้าน ออกประกาศเตือนภัยเพื่อ อพยพให้สัญญาณเตือนภัยและประกาศอพยพ เช่นเสียงตามสาย วิทยุหอกระจายข่าว โทรโข่ง นกหวีด หรือสัญญาณเสียง / สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ กำหนดให้เป็นสัญญาณเตือนภัย
๒. ส่งฝ่ายอพยพไปยังจุดนัดหมาย / จุดรวมพล เพื่อรับผู้อพยพหรือตามบ้านที่มีผู้ป่วย คนชรา เด็ก และสัตว์เลี้ยง	สั่งการในระหว่างการประชุมงานป้องกันสา ธารณภัย
๓. การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนผู้อพยพ	จัดเวรตรวจตราความเรียบร้อยในพื้นที่ประสบ ภัย

๔. การดำเนินการอพยพเมื่อภัยสิ้นสุดหลักการปฏิบัติแนวทางปฏิบัติ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. ตรวจสอบพื้นที่ประสบภัย	สำรวจความเสียหายของพื้นที่ประสบภัย รวมทั้งบ้านเรือนผู้เสียหาย
๒. ตรวจสอบสภาพถนนที่ใช้เป็นเส้นทางอพยพ	ตรวจสอบสภาพถนนและยานพาหนะ
๓. แจ้งแนวทางการอพยพกลับให้ประชาชนได้	ประชุมผู้เกี่ยวข้องรับทราบ
๔. ตรวจสอบความพร้อมของประชาชนในการอพยพ	จัดการประชุมที่สถานที่ที่ผู้อพยพพักอาศัย
๕. ดำเนินการอพยพประชาชนกลับบ้านเรือน	ชี้แจงในที่ประชุมและดำเนินการอพยพประชาชนกลับ

การปฏิบัติหลังเกิดภัย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และต่อเนื่อง ตลอดจนการฟื้นฟูบูรณะสภาพพื้นที่ที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

หลักการปฏิบัติ

การฟื้นฟูบูรณะในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลลุดดิมเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลลุดดิม โดยการนำทรัพย์สินของเครื่องมือเครื่องใช้ของทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการฟื้นฟูบูรณะ ดังนี้

๑. จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยในเบื้องต้น ถ้าหากผู้ประสบภัยมีอาการหนักให้ส่งต่อโรงพยาบาลอำเภอและจังหวัดต่อไป

๒. จัดที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขาภิบาลแก่ผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย

๓. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ทั่วถึงและหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานเพื่อสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตชีวิตได้ตามปกติ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ เช่น การจัดหาอาชีพให้แก่บุคคลในครอบครัวเป็นต้น

๔. ให้รื้อถอนซากปรักหักพัง และซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานและอาคารบ้านเรือนของผู้ประสบภัย เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพต่อไป

๕. จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหาย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัย

๖. ประสานหน่วยงานของรัฐในการออกเอกสารราชการฉบับใหม่ให้แก่ผู้ประสบภัยทดแทนฉบับเดิมที่สูญหายหรือเสียหายเนื่องจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

๗. ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจของประชาชนให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรให้มีความรู้ทักษะความชำนาญ และฝึกทบทวนตามแผนปฏิบัติทดสอบร่างกายให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงอยู่เสมอ พร้อมทั้งให้การช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย อุบัติภัยหรือภัยอื่นๆ อันเป็นสาธารณะ ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

หลักการปฏิบัติ

๑. จัดให้มีแผนฝึกปฏิบัติ เป็นประจำทุกเดือน เดือนละ ๒ ครั้ง เพื่อทบทวนทักษะเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยและเตรียมความพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒. จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพร่างกายก่อนการฝึกปฏิบัติระหว่างการฝึกปฏิบัติ และหลังการฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นการประเมินผลต่อตนเอง

๗. ช่องทางการติดต่อ

๑. งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลกุตุลิม

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๓-๘๕๙๔๑๑

๒. สำนักงานเทศบาลตำบลกุตุลิม

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๓-๘๕๙๐๘๗ , ๐๔๓๘๕๙๕๘๗

๘. ช่องทางการแจ้งข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ

กรณีผู้รับบริการต้องการแจ้งข้อร้องเรียน ร้องทุกข์ ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือให้บริการของเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลกุตุลิม สามารถแจ้งผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

๑. ติดต่อด้วยตนเอง โดยผู้รับบริการสามารถขอรับแบบฟอร์มคำร้องได้ที่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

๒.จดหมาย โดยเจ้าหน้าที่ของถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุตุลิม สำนักงานเทศบาลตำบลกุตุลิม ๙๙๙ หมู่ ๑๔ ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๕๖๑๖๐

๓. ทางโทรศัพท์ ๐๔๓๘๕๙๐๘๗ , ๐๔๓๘๕๙๕๘๗

๔. ช่องทางเพจเฟซบุ๊กเทศบาล ทด.กุตุลิม อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์

๙. วิธีการติดตามและประเมินผล

๑. จัดทำทะเบียนการปฏิบัติให้เป็นปัจจุบันเสมอ
๒. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที
๓. รวบรวมสรุปข้อมูลการปฏิบัติงานต่างๆ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้บริหารท้องถิ่นได้ทราบภายใน ๓๐ วันหลังสิ้นปีงบประมาณ

กระบวนการ/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
วิธีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือเหตุสาธารณภัย

(รวม ๔ ขั้นตอน ปฏิบัติทันทีที่ได้รับแจ้งเหตุ)

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านสนับสนุนน้ำอุปโภค - บริโภค

รับแจ้ง/หนังสือ

เสนอหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

เสนอปลัดเทศบาล

ผู้บริหารพิจารณา

ดำเนินการ

เสร็จสิ้นภารกิจ

รายงานผลการปฏิบัติ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานพนักงานขับ
รถบรรทุกน้ำกรณีส่งน้ำอุปโภค – บริโภค

รับคำสั่งผู้บังคับบัญชา

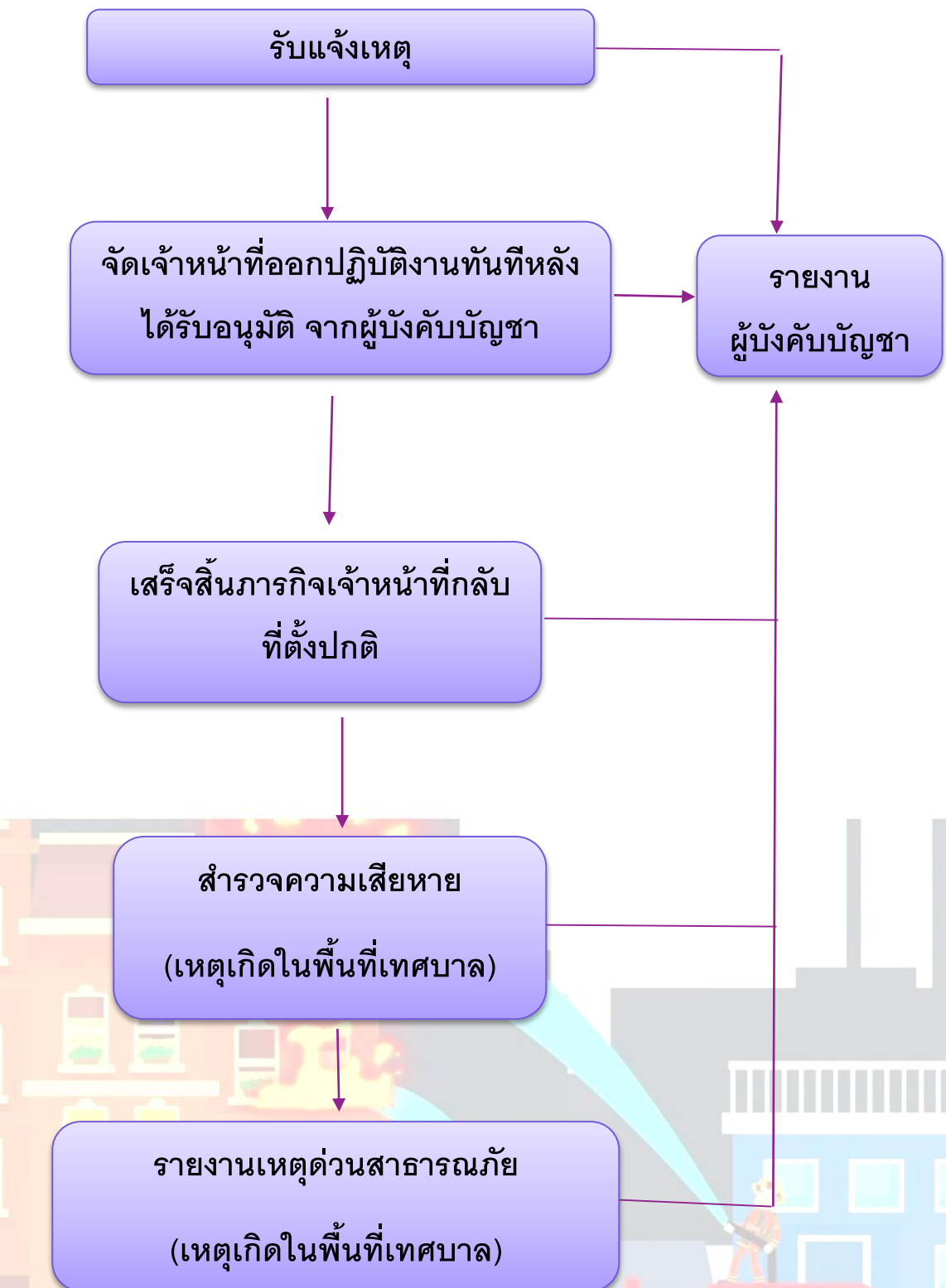
ดำเนินการ

รายงานผู้บังคับบัญชา

เสร็จสิ้นภารกิจ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานการระงับเหตุอัคคีภัย

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

